

2²blackdot

“Esasen konu hep 2 nokta arasındadır”

Haftalık Politik ve Jeopolitik Gelişmeler

27 Ocak 2025

Bu hizmet size 2blackdot ve Tema Grup tarafından ücretsiz verilmektedir. Bu yazılanlar yatırım tavsiyesi değildir.

Hazırlayan: Hakan Çalışkantürk

2twoblackdots@gmail.com

<https://www.2blackdots.com>

*** Yasal Uyarı:*** Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, yatırım ve kalkınma bankaları ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde ve yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel olarak sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu yorum ve tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihinize uygun olmayabilir. Bu nedenle sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Gerek bu yayındaki gerekse bu yayında kullanılan kaynaklardaki hata ve eksikliklerden ve bu yayındaki bilgilerin kullanılması sonucundaki yatırımcıların ve/veya ilgili kişilerin uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan, kar yoksunluğundan, manevi zararlardan ve her ne şekilde ve surette olursa olsun üçüncü kişilerin uğrayabileceği her türlü zarardan dolayı 2blackdot ve Hakan Çalışkantürk sorumlu tutulamaz.

“AKIL ÇAĞINDA İŞ BİRLİĞİ” TEMASIYLA TOPLANAN DAVOS WEF 2025’TE TRUMP ETKİSİ¹

IMF eski baş ekonomisti Ken Rogoff’un dediği gibi “Davos’taki konsensüsün hep tersi olur.” Yani Davos ahali ne öngörüyorsa tersi çıkar. Mesela 2016’da WEF’e katılanlara göre Trump’ın kazanması imkânsızdı; referandumdan Brexit kararının çıkması mümkün değildi. 2008 Ocak ayında Roubini gibi birkaç ekonomist dışında Davos elitinden krizi öngören çıkmadı.

2025 Forumu teknolojik ilerlemelerin hız kazandığı bir dönemde, küresel iş birliğini güçlendirmeyi amaçlıyor. Beş ana başlık altında toplanacak olan bu seneki buluşmanın hedefleri şunlardı:

- **Güveni yeniden inşa etme:** Uluslararası ve toplumsal çözümler için yeni iş birliği yolları aramak.
- **Büyüme yeniden tasarlama:** Yeni küresel ekonomide büyüme kaynaklarını belirlemek.
- **İnsanlara yatırım yapma:** Kamu ve özel sektörün insan sermayesine ve kaliteli işlere yatırım yapması.
- **Gezegeni korumak:** Enerji, iklim ve doğa projelerini hızlandırmak.
- **Akıllı çağda endüstriler:** Kısa vadeli hedefler ile uzun vadeli zorunlulukları dengelemek.

Küreselleşme 2.0’ın ısrarlı savunucuları, çeşitli başlıkları tartışırken, Davos’taki Dünya Ekonomik Forumu’nda bir araya gelen liderler, özellikle Trump’ın ABD’de yeniden iktidara gelmesiyle birlikte, Avrupa’nın ekonomik ve düzenleyici stratejilerini yeniden gözden geçirmesi için acil çağrıda bulundu. Birinci derece süper güç olarak tanımlanan ülkeler önümüzdeki dönemde kendileri için 'derin müttefik' olarak tanımladıkları ülkeler ile dört temel alanda iş birliğini derinleştirecekleri sinyali de verdiler; **yapay zekâ, yarı iletken ve çip, kritik mineraller ve uzay teknolojisi**. Hatta dünyayı birlikte kurtarmaktan bile söz ettiler.

Onlar 'akıl çağı'na geçiş için 'iş birliği' den söz ederken, Başkan Trump uluslararası sistem çok kutuplu ve çok parçalı düzene koşar adım ilerlediğinin bir kez daha işaretlerini verdi.^{2,3} Bu işaretler ABD ile Çin arasında yapay zekâ alanında hızla derinleşecek olan 'savaş' doğrudan yarı iletken ve çip alanında halen var olan rekabeti çok yönlü olarak tetikleyecek. Karşılıklı kısıtlamaların, ambargoların, operasyonları bekleniyor. Açıkça bu beklentiler Rusya ile Çin’in ve onlarla ticaret yapan ülkelerin CAATSA 2.0 düzenlemesine yani daha ağır adımlara ABD tarafından maruz ve muhatap bırakılabileceklerine işaret ediyor.⁴

Diğer taraftan yapay zekâ alanında ilerlemek, yapay zekâ uyumlu çiplerde hangi ülkenin ne ölçüde daha ileri teknoloji geliştirmesiyle bağlantılı. Bunun anlamı çok kutuplu sistemin her aktörü bir diğerinin ilerleyişini engelleyecek, her tedbiri alacak, karşı operasyonlar ve müdahaleler derinleşecek. ABD’nin Birleşik Krallık ve Avustralya, bunun yanı sıra Japonya, Tayvan ve AB ile stratejik iş birliğini ilerleteceğini söylemek mümkün. Fransa ve Almanya’nın iç siyasetindeki gelişmeler ABD-AB stratejik iş birliğinde etkili olacağı belirgin hale gelmiş durumda. ABD açısından İtalya ve Macaristan’ın pozisyonu oldukça ideal gözüküyor. Temel hedef, yapay zekâ alanındaki teknolojik gelişmelerin en az yüzde 75 oranında ABD’nin 'derin müttefik' olarak tanımladığı bu ülkeler grubu ile birlikte yürütülmesi.⁵

ABD Başkanı Donald Trump, Davos’taki Dünya Ekonomik Forumu’na video konferans yoluyla katılarak önemli mesajlar verdi. Trump’ın konuşması, küresel iş birliğinden ziyade ulusal çıkarları ön planda tutan bir yaklaşımı yansıtıyor ve bu durum, Davos’taki diğer liderler arasında endişelere yol açtı. Konuşmasında, ABD’nin yeniden iş dünyasına açık olduğunu vurguladı ve küresel şirketleri üretimlerini ABD’ye taşımaya davet etti. Bu kapsamda, ABD’de üretim yapacak şirketlere düşük vergi oranları sunulacağını, aksi takdirde ithal ürünlere gümrük vergileri uygulanacağını belirtti. BRICS+ üyesi ülkeler ise yüzde 100 ek gümrük tarifesi tehdidi ile şimdiden topun ağzında. Görünen o ki, yapay zekâ, yarı iletken ve çip, kritik mineraller ve uzay teknolojisinde ekonomik ve teknolojik parçalanma derinleşecek.

Enerji konusunda, Suudi Arabistan ve OPEC’e petrol fiyatlarını düşürmeleri çağrısında bulunan Trump, yüksek petrol fiyatlarının Rusya’nın Ukrayna’daki savaşını desteklediğini ve fiyatların düşürülmesinin savaşın sona ermesine yardımcı olacağını savundu. Trump’ın Davos 2025 mesajları, kısa vadede ABD ekonomisi için olumlu etkiler yaratabilir ancak küresel ekonomi üzerinde belirsizlik ve riskleri artırabilir. Küresel ticaretin yavaşlaması, enerji fiyatlarında volatilité ve artan jeopolitik gerilimler, dünya ekonomisinin kırılganlığını artıracak unsurlar olarak öne çıkıyor.

¹ <https://www.ekonomim.com/kose-yazisi/acaba-milyarderler-bu-hafta-davosta-milyonerlere-neler-anlatacak/794230>

² <https://tr.euronews.com/business/2025/01/22/davosta-kapali-kapilar-ardinda-liderler-trump-ile-avrupanin-yolunu-tartisiyor>

³ <https://www.sabah.com.tr/yazarlar/kerem-alkin/2025/01/24/ekonomik-ve-teknolojik-parcalanma-hizlaniyor>

⁴ a.g.e.

⁵ a.g.e.

DONALD TRUMP'IN KÜRESEL EKONOMİDEKİ OLAY-ETKİ-OLASILIK ANALİZİ (ORTA VADELİ 1-2 YIL)

	Olay	Etki	Olasılık
5.	Üretimi ABD'ye Getirme Çabaları ve Gümrük Vergileri	Şirketler vergi teşviklerinden yararlanmak için üretimi ABD'ye taşımayı düşünebilirler, ancak bu küresel tedarik zincirlerinde değişikliklere ve maliyetlerin artmasına yol açabilir.	C
		Tarife tehditleri diğer ülkelerle ticaret savaşlarını tetikleyebilir ve uluslararası ticaret hacmini azaltabilir.	B
		ABD'ye yatırım artabilir, ancak bu diğer gelişmekte olan pazarların yabancı yatırım çekme yeteneğini olumsuz etkileyebilir.	E
4.	Avrupa Birliği ile Gerginlikler	İlişkiler gerginleşebilir ve bu da teknoloji, enerji ve finans sektörlerindeki iş birliğini olumsuz etkileyebilir.	E
		Tarifeler AB ülkelerinin ihracat gelirlerini azaltarak ekonomik büyümeyi yavaşlatabilir.	A
3.	OPEC ve Petrol Fiyatları	Daha düşük petrol fiyatları enerji maliyetlerini azaltarak küresel enflasyonu dizginleyebilir.	D
		Petrol gelirlerine bağımlı olan Rusya daha az ekonomik kaynağa sahip olabilir, ancak OPEC ülkelerinin bu çağrıya kulak vermesi olası görünmüyor.	A
		Daha düşük petrol fiyatları kısa vadede yenilenebilir enerji yatırımlarını olumsuz etkileyebilir.	C
2.	Yapay Zekâ ve Kripto Paraya Vurgu	ABD'nin artan teknolojik liderliği Çin ve AB ile rekabeti Pasifik'e kaydırarak jeopolitik gerginlikleri artırabilir.	B
		ABD'nin düzenleme azaltmaları kripto paraların benimsenmesini artırabilir, ancak aynı zamanda finans piyasalarında riskler de oluşturabilir.	D
1.	Küresel İş birliği Eksikliği	Çok taraflı çözümler yerine ulusal politikalara vurgu yapmak, iklim değişikliği, yoksulluk ve pandemi sonrası toparlanma gibi küresel sorunların ele alınmasını zorlaştırabilir.	A
		İşletmeler, artan jeopolitik gerginlikler ve belirsizlik ortamında daha temkinli hale gelebilir.	C

